

CATALUNYA SOCIAL

Any X. Núm. 464

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

17 maig de 1930

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA

APARTAT 1035
TELÉF. 17605

Siguem pràctics

Fa pocs dies que un diari catòlic de Barcelona, "El Matí", es queixava dolorosament de la incomprensió absoluta de les dretes espanyoles respecte del problema específic de Catalunya.

I al cap de pocs dies més, aquest clam era contestat per "Renovación social", revista ben solvent des del punt de mira cultural i comprensiu, dient: "Té raó el gran diari catòlic barceloní; però no és menys certa la incomprensió de què nosaltres acostumem a ésser víctimes per part dels catòlics del progressiu Principat."

Què vol dir això? Senzillament, que hi ha un problema concret per a resoldre, sense la solució del qual no ens podrem posar mai d'acord els d'aquí i els d'allà d'una manera completa. Prou ens ho han demostrat els fets continuament; però d'una manera ben clara els fets de la darrera època. El problema de Catalunya ha separat els homes de dreta d'aquí i de fora fins al punt que manta vegada s'han notat més suaus contactes entre els homes de dreta d'aquí i els homes d'esquerra d'allà que no pas entre els homes pertanyents a una mateixa ideologia, socialment parlant.

Les dretes espanyoles han acostumat a negligir el problema de Catalunya i han donat tot l'ajut possible a certes situacions polítiques que aquí havien de resultar forçosament antipàtiques i enemics. Serveixi d'exemple l'actitud d'"El Debate" durant la Dictadura; i serveixi d'exemple el veure com, amb tot i ésser diari de dreta, les mateixes dretes nostres han hagut de mostrar la seva contínua disconformitat amb el rotatiu madrileny.

No entrem ara a estudiar quins poden ésser els contactes entre les dretes d'aquí i les d'allà. Resultaria absolutament inútil. Hem citat els fets anteriors únicament per a dir que mentre el problema de Catalunya resti sense resoldre és inútil parlar de dretes espanyoles perquè les dretes de la nostra terra, en termes generals i en el seu nucli im-

portant, se'n sentiran allunyades. Sobretot, si les dretes espanyoles no procuren mostrar-se un xic més comprensives de la realitat d'aquí que fins ara! La seva manca de comprensió ha fet possibles contactes i simpaties entre dretes d'aquí i esquerres de fora, contactes i simpaties que no judiquem, però que indubtablement demostren com la realitat es venja sempre dels qui passen pels camins del món desconeixent-la i trepitjant-la.

Cal que d'un cop per a sempre siguem pràctics i comprensius. I cal també que tinguem present que la política viva no es forma amb retalls de programa caçats ací i allà o despenjats d'un tractat doctrinal, sinó amb solucions de problemes vius i que apassionin l'opinió.

¿I qui pot dubtar que en el moment present aquests problemes vius tenen com a base el problema català? Mentre les dretes espanyoles no portin en la seva capçalera ideològica més que un regionalisme destenyit, deixat de banda constantment (el cas del tradicionalisme mellista; el cas d'"El Debate" durant la Dictadura, etc.), és molt difícil que trobin a Catalunya el ressò necessari per a constituir agrupaments valuosos i eficaços. Ells seguiran allà volent resoldre-ho tot a base de quatre principis doctrinals, i nosaltres seguirem aquí encalçant solucions a base de realitats vives i de problemes apassionants. Ni el problema polític és aquí el mateix que allà; ni el problema cultural es el mateix; ni el problema social-obrer presenta allí i aquí les mateixes característiques.

Com volen que ens entenguem, doncs, trepitjant aquesta diferenciació que la natura i la història han establert?

Els remeis hi són, indubtablement. Però cal cercar-los per camins oberts i francs i no per vies fora de la realitat.

Siguem pràctics d'un cop per a sempre i podrem parlar de blocs i agrupaments de dreta!

De si l'Esteve Piulacs és o no és Patum

II I ACABAMENT

Dèiem a l'acabament de la conversa anterior que ens trobàvem plantats al cantó de l'ombra a la placeta de Marcús. Jo, que no tenia ganes de seguir avant, li faig:

— Jo em quedo aquí, perquè em sembla que ja endevino on aneu. Tinc memòria de si un dia el vaig acompanyar per aquests barris... ara hi caic en què vostè és de les Conferències de Sant Vicens de Paül. Paül.

— I és el cas que tinc malalt el meu company de visita i vós em faríeu favor d'acompanyar-me, si us plau.

— Senyor Esteve, fins el terme, no; però fins a mig carrer d'Assahonadors, sí, si no li faig nosa... Sap que l'altra vegada vaig arreplegar alguna puça?

— No en feu cas; són coses que s'arrepleguen i es deixen amb la més gran facilitat; però entre bona gent ningú reclama.

— Després, permeteu-me que us ho digui, aquesta manera de fer la trobo antiquada: jo crec que l'any quaranta, que serà el temps culminant de la civilització, no en quedarà ni rastre de tot aquest sistema. Em jugo no sé què que dintre aquest farcell hi porteu...

— Ja us ho diré; no cal que us hi trenqueu el cap. Hi porto dos parells d'espardenyes, dos calçotets i unes calces de vellut; tot per un treballador malalt.

— M'ho havia pensat. Senyor Esteve; amb aquest pas no anem enlloc. Si us heu pensat guanyar-vos la voluntat d'un obrer amb unes espardenyes i uns calçotets aneu ben equivocats. Els obrers el que volen és justícia i no almoïna. Calen organitzacions obres que aplanin als treballadors els camins de les justes vindicacions i obliguin els patrons a donar tot allò que injustament retenen i no donen de bona gana. Quedem entesos?

— Entesos! I tal, senyor Jordi. Sempre em trobareu el costat de qui té raó. Vull donar i que es doni a cada u allò que sigui seu, com també ho vull per a mi. No faltava sinó...

— Com és, doncs, que voleu arreglar la qüestió social amb farcellets d'aquesta mena?

— Senyor Jordi; heu involucrat tantes i tan magnes qüestions en vostra diatriba que gairebé no sé per on començar la resposta. A veure si em sé defensar per pams.

Que si m'he pensat guanyar-me la voluntat d'un treballador amb aquest farcellet? No he pensat tal cosa: jo no m'ho proposo ni res que se li assembla. La meua intenció és molt poc complicada. Jo he sentit dir que els que vesteixen un pobre despullat, vesteixen Jesucrist despullat i tindran la benedicció d'aquest en el dia del judici. Jo apunto aquí: a la benedicció de Déu, no a la del pobre.

Pel que toca a si haig d'arranjar amb aquest sistema la qüestió social dec dir francament que no m'ho havia preguntat pas. Ara com ara les meves aspiracions no eren tan enlairades. A la meua fàbrica miro de complir totes les meves obligacions de justícia i de caritat i fora de casa no em vull desinteressar de les necessitats dels meus germans. Jo sé que vós i molts com vós estudiéu la manera d'endeugar la magna qüestió social. Ho trobo molt rebé i

mereixeu tots els meus aplaudiments. Vosaltres treballareu en les grans operacions socials i a mi deixeu-me que vagi omplint boques afamades i tapant carns nues. Cada u que faci allò que sap fer, qui no sigui cridat a coses grosses que atengui a les petites.

Oh! que els treballadors volen justícia! No en dubto; dret hi tenen, perquè de la justícia en ve el dret si no m'enganyo. Jo miro de fer-la als meus i desitjo no quedar-me curt en aquest camí. Mes, pel que toca als que no són meus, com que jo no sóc el jutge cridat a fer-la, miro de suavitzar les injustícies, les equivocacions, els mals entesos o les desgràcies, si voleu, de la manera que puc i sé, donant per suposat que tinc poc poder i poca ciència i estic content de veure que els homes socials estudien les terminals que separen la justícia i la injustícia i treballen a fi que la llei sigui llei per a tots. Jo entenc poc de lleis; però m'entenc qui-sap-lo amb els pobres.

Vós no coneguéreu un tal senyor Pere que va fundar a Barcelona el patronat de presos, obra actualment posada sota el patronatge de les conferències de Sant Vicens de Paül?

— Potser si em diguéssiu el cognom...

— Es que jo no l'he sabut mai, i no deixa d'ésser particular; es veu que no devia anar gaire pels diaris. Es el cas que aquest senyor va començar a visitar la presó vella de la ronda de Sant Pau, quan encara no era feta la presó model. Hi tenia un conegut. Entrava dintre, feia rotllo amb els presos, i els portava i repartia un tortell, en talladets primes com hosties. No arribava a més. Ell no era sinó un llogat de l'empresa del tramvia de Sans, quan aquest corria estirat per quatre mules, no tant lluentes com les del cotxe del senyor Bisbe. Al pobre del senyor Pere aquella estona de casinet se li havia fet una necessitat, i va continuar visitant aquella casa gran quan ja en fou fora el seu conegut, i no pas tot sol, sinó que es va buscar algun company i algun dinaret i als més pobres ja els podia portar unes espardenyes o altra cosa per l'estil.

Entre aquests companys n'hi hagué un de carrera que va pensar en què aquell aplec es podia transformar en una societat benèfica, i van començar a embrutar paper i a fer el reglament. I és clar; sempre li anaven amb consultes al senyor Pere. Però aquest se'ls esquivava dient: "Ben fet! Es clar que hem de tenir un reglament. Feu, feu, vosaltres que en sabeu; a mi deixeu-me estar amb els presos, que ells i jo ja ens entenem. Que si s'entenien? Només diré que una vegada un de més murri li va estirar el mocador de butxaca. El bo del senyor Pere, quan se'l va trobar a faltar, es va queixar amargament de què l'hi haguessin pres, a ell que tant els estimava. "Senyor Pere", li digué un dels més antics, "no passi ànsia, que jo el trobaré". I el vinent diumenge li van tornar el mocador net, planxat i amb unes belles inicials brodades.

— Ja és bonic tot això, mes no sé a què ve.

— Doncs bé a tomb del que dèiem. El senyor Pere aconsolava els presoners en allò que podia. Que allí veia injustícies i mals tractes? Ell apedaçava el que podia i patia pels que patien. Que els seus amics volien engrandir l'obra? Que l'engrandissin i fessin reglaments els que en sabien; i a ell que el deixessin estar amb els presos. Ara us diré que fundada la so-

cietat no hi hagué manera que el fundador en fos el president, perquè repetia sempre la mateixa cançó: "A mi deixeu-me estar amb els presos".

— No em negareu que l'almoina humilla.

— No em rebregueu l'almoina. És una humiliació que tots havem de passar. Tots hem de menester o una bona paraula o una atenció o una recomanació o un favor. Ni pel carrer podríem circular sense alguna condescendència dels que van més de pressa o més poc a poc o contra direcció. "Vol fer-me el favor de tal o tal cosa?", diem o ens diuen a cada pas, i obtinguda la cosa l'afavorit respon: "Moltes gràcies". "Dispensi", diu el que ha causat una molèstia involuntària, i el molestat, en compte d'irar-se respon: "No hi ha de què". Qui no ha demanat alguna vegada foc per al cigar, o el diari d'un veí de tren, o l'hora justa? Tot això és caritat i almoina. I no li podrà demanar pa i roba el que ho necessita! i no l'hi podrà donar el qui senti la demanda, practicant la misericòrdia, mentre altres fan provatures per a ajustar la justícia?

— Doncs jo diria, senyor Jordi, que cada u pot seguir el seu camí o el seu caminet sense entrebancar-se amb els altres ni entrebancar-los.

— Ah! Senyor Piulacs! Si no anem a una revo-

lució d'on surti la regeneració de la societat, no farem res. El mal social no es cura amb cataplasmes.

— Magnífic! M'encisa l'esperit heroic de l'amic senyor Jordi. Potser vós tingueu raó, però no serà del tot inútil que, mentre vós mediteu, prepareu i assaieu aquesta revolució que ha de colgar les coses gastades i ha de regenerar-ho tot, hi hagi qui apuntali les coses antigues i apedaci les espatllades i unti amb ungüent les llagues vives i minvi les dolors amb fregues i vesteixi els que tenen fred i doni menjar als que tenen gana a fi que puguin esperar amb més calma el dia gloriós d'aquella revolució regeneradora.

— Ah, senyor Esteve, senyor Esteve! El nom que us diuen és un bon rètol de la substància que porteu dintre.

— Sóc així; tot un senyor Esteve ben acabat, propietari, per més senyals, d'una casa del carrer de les Freixures que també és vostra.

... ..

Ja veu el lector que més que interviu la conversa prengué el to de polèmica. Jo no he fet sinó sotmetre-la amb tota fidelitat al jui de les amables lectores i dels amics lectors perquè resolguin el trenclacosques de si el senyor Esteve Piulacs és o no és patum.

JORDI ARNAU

L'art és discutible l'anticristianisme mai

Val a dir que més d'un article del senyor Rovira i Virgili necessitaria d'un lenitiu espiritual. No fa gaire es llegia a *La Nau* una sincera declaració del grau de misticisme a què ha arribat el seu illustre director. Sota el títol *El luxe en les imatges*, parlant d'una Mare de Déu de Màlaga diu així: *Tanta riquesa, tant d'enlluernament, tant de luxe feien trist, molt trist. Donaven una sensació de malestar, d'angúnia.* Blasma, com és de suposar, l'abillament per ell immoral i antiartístic d'aquella imatge. La compara a un *meravellosos aparador de joieria*, formant un contrast violent amb la pura santedat que la imatge hauria de representar. Parla també dels anells amb un èmfasi que ennuega la seva devoció mística: *I quins anells! Escandalitzat tanca ells ulls perquè tot plegat li recorda l'abillament de les dones més profanes i pregunta: no és allò un insult a Maria? ¿On és, el Rucabado capaç d'indignar-se dramàticament davant una imatge que així escarneix els atributs de la Verge?*

Aquestes mateixes apreciacions les fa extensives a les imatges santes de catedrals, esglésies i ermites nostres.

No s'acomiada, però, del lector abans no llenci un crit d'aquells que no arriben al cel: *el luxe en aquestes va alhora contra l'art i contra la moral. Els qui abillen sumptuosament les imatges no tenen ni sentit verament cristià ni sentit estètic.*

L'article fou publicat a la revista *Lleida* que deu ésser un *cromo* de la seva col·lecció, i d'aquí a *La Nau* per a més gran edificació dels de ciutat.

La presència meravellosa d'aquella Mare de Déu l'aclapara i el revolta per quant s'ha trobat molt insignificant davant Ella. Ben mirat no n'hi ha per tant, altrament la incomparable majestat de la Verge resti força distanciada de nostra petitesa i mesquindat. Si les reialeses terrenals per a exterioritzar llur poder empren l'ornament de l'or i la pedreria amb molta

més raó es farà amb la que les excel·leix a totes elles. Sols un enteniment descentrat li negarà aquest dret.

El parallelisme imaginari que el senyor Rovira i Virgili estableix amb l'abillament de les dones més profanes és la síntesi d'un vertader greuge a la Mare de Déu que malgrat una semblança exterior (i res més) va contra tota concepció cristiana. La desmesurada ostentació és fruit quasi sempre de pura vanitat i amb tendència degeneradora subjectivament; l'abillament meravellós en la Verge n'és de marcada penitència i sempre dignifica. Quant més enjoiada veiem la Mare de Déu, tant més clarificat apareix l'esperit de sacrifici amb què atrau la humanitat al desprendiment de les seves riqueses; les accepta joiosament per a fer-nos indiferents a totes elles; i les conserva, a més, inamovibles molt diferentment de com es veuen en els aparadors (bonica metàfora!) La Verge per als cristians és un estoig brillant de pur renunciament, base de vertadera santedat. En lloc, per tant, d'escarnir els atributs seus encara els enalteix.

Finalment el senyor Rovira i Virgili per a ben justificar-se, tot i aprofitant la incomprensible estètica dels fidels, retreu el fet ocorregut al poble de Ciurana on el senyor rector *manà treure els vestits balders que tapaven l'admirable talla de la Mare de Déu contra la protesta del feligresos als quals calgué explicar-los que l'ordre venia de l'arquebisbe i que la imatge en la seva talla primitiva valia molt més artística-ment que amb els vestits de seda etc...* Aquest recurs no li val, advertint que, per bé que l'Església cura de treure paulatinament els ornaments sobreposats de les imatges, mai per mai obra amb desmesura. Respecta sempre aquella fe ingènua dels seus fidels acomodant-se a les tradicions dels temps i dels llocs en qüestions secundàries com és aquesta i no desitja altra cosa que l'augment de llur amor envers la Verge, puix és ben cert que després de Déu cap altra criatura s'ho mereix tant, per *damunt de tot i de tothom.*

ANTONI CENDRÓS

El Far West a les nostres entitats

Diferents lletres i testimonis ens han encoratjat i documentat en l'actitud d'avisar el perill de la projecció freqüent de films amb escenes violentes i sensacionals a molts centres, patronats i col·legis catòlics. Aquest perill sembla anar creixent en lloc de minvar, per l'orientació, al meu entendre equivocada, d'aprofitar unes pel·lícules judicades "menys dolentes", per tal de retenir a les entitats morals i catòliques les famílies i el jovent, evitant-los de caure a les grapes del cine públic sense escrúpols. Orientació molt arriscada, que ofereix inconvenients greus i que pot portar desastroses conseqüències, començant a ensenyar i propagar aquell *mal menor* en terreny verge on mal encara no hi havia. Un educador religiós em posa aquestes ratlles: "Es una realitat tot quant descriu a més d'altres coses d'ordre moral que passen entre el públic jovent, durant les sessions, puix com la paraula "amor" (1) hi surt constantment, és natural que desvetlli certs afectes desviats." "Fa pena, quimera i fàstig presenciar les pel·lícules que es projecten" (en centres, patronats i col·legis catòlics, àdhuc pertanyents a comunitats). "Quina pena fa — afegeix — veure un públic de nois que llegeixen a la pantalla: *La linda Mary era la debilidad del muchacho... la mujer de sus ensueños.*" Venir amb aquests títols a nois de dotze i catorze anys! I parlar-los, segons deia una pel·lícula donada en un d'aquells centres, de "*las esposas de Valentino*"! (2).

Es dirà tal vegada que aquests excessos són fruit només que d'una censura defectuosa; ben intencionada, sí, però superficial o precipitada. Passem-ho per alt; avui no ens mou aquest aspecte de la introducció del cinema mercantil dins els nostres centres i societats, sinó un altre aspecte. Parlem avui per la invasió de pel·lícules detectivesques i policiaques, de crims i morts i punyalades, en aquells locals. Aquest caire em sembla de moment força més greu perquè revela no pas un simple descuit d'un revisor, o una organització defectuosa del servei de censura, sinó una tolerància deliberada, l'admissió reconeguda de les pel·lícules de violència com a element habitual i digne de les nostres entitats.

Un testimoni presencial m'explica haver vist, a un Patronat d'una ciutat veïna, ell i la seva família, amb ulls astorats, una llarga pel·lícula dramàtica, tot l'interès de la qual es basava en la lluita salvatge entre dos homes per la possessió d'una dona. Un farciment de baralles, persecucions, ganivetades, morts, tenia per nucli un cas passional de gelosia. Era esgarriós percebre l'efecte que aquestes escenes brutals causaven en la gent jove, nois i adolescents la major part, que emplenaven el local. Es costum que hi vagin sols, i a voltes, si són petits, acompanyats de les minyones de les cases, perquè tractant-se d'una entitat de confiança, les famílies deixen ampla llibertat als nois, o hi envien els menuts amb la mainadera. Doncs bé, aquest públic d'infants estava completament excitat, i avalotava com un públic de Paralel, aplaudint l'actor predilecte, encoratjant-lo amb crits com *Apa! Ara! Mata'li*, etc. És clar que les escenes pròpiament sensuais estaven retallades, però ¿que no és prou destructora i nociva la brutalitat de l'odi, i a més provocada per causa passional? Convé aquí retreure un text molt just d'un autor catòlic canadenc: "Es pue-

ril creure que n'hi ha prou, per a fer acceptable un film en el qual la intriga evoluciona al voltant d'un assassinat, d'un adulteri, d'una violació, amb donar alguns cops de tisora en les escenes més crues; la imaginació avivada dels espectadors reconstitueix els passatges suprimits, i el resultat és el mateix, si no és pitjor" (3).

D'una manera especial m'inspira avui la llàstima per als públics catòlics, principalment de joventuts als quals, segons sentència de l'autor clàssic, *la màxima reverència és deguda*, i als quals, per una sèrie complicada de malentesos els és servit com a material de munició, d'una manera conscient i deliberada, el gènere de visions denominades "*pel·lícules de l'Oest*", "*West o Far West* (llunyà Oest) films", com una mercaderia que forma la base, el fons, o una proporció fixa i ordinària dels programes subministrats a entitats socials.

Pel que hem vist en certes publicacions de crítica cinematogràfica editades per comitès catòlics estrangers, aquest gènere de pel·lícules és generalment admès (4) a les sales i patronats, i aquesta direcció em sembla funesta. No hi ha dubte que la intenció que inspira l'entrada d'una semblant mercaderia és recta, i tal volta respon a la situació especialíssima del públic catòlic d'aquells països. Però elevar aquell criteri local a regla universal i pauta pels catòlics de tot arreu és moltíssim aventurat, i en definitiva contraproduent, perquè dubtem que es pugui sostenir com a norma de l'educació cinematogràfica d'una selecció cristiana la convivència amb una producció que no és cristiana ni en el seu origen, que és el negoci, ni en la seva finalitat, que és purament mercantil, ni en els mitjans, que són la recerca de les sensacions gruixudes i bàrbars, estimades del baix públic.

Què són les pel·lícules del *Far West*? Els seus protagonistes i personatges són bandits, indis, pell roges, policies, *cow boys*, i es desenrotllen al llunyà Oest del territori dels Estats Units, que és precisament la regió on està implantada la gran indústria cinematogràfica americana, que té per capital Hollywood, a Califòrnia. De manera que per a la producció d'aquestes pel·lícules, tenen a la comarca industrial mateixa, i a la veïna frontera mexicana, tots els elements humans i de paisatge. Vet aquí un text d'un periòdic

(1) Parlem d'entitats amb ambient catòlic, és a dir, doblement protegit, en les quals és prudent prevenir l'infant contra el desvetllament precoç de sentiments que, àdhuc humans i lícits, serien nocius per prematurs i per suggerits artificialment. En quant als *altres* sentiments, vet aquí una anècdota de l'abbé Louis Bethleem: "— Jo assistia un dia, en un bon cinema, a la representació d'un film molt relliscós (fâcheux). En cert moment passà una escena particularment escabrosa i jo vaig percebre netament el ronc i renillar característics, que s'aixecaven d'una galeria plena de joves. — Escolteu, allà dalt, vaig dir al director de la sala. — Sí, va replicar; però les fotografies... són tan boniques! — Ai, la imatge és el serpent que diu Boileau que agrada als ulls...". *Le cinema et la morale. Revue des Lectures*, 15 setembre 1926.

(2) Rudolf Valentino, actor de cine mort fa dos o tres anys, qui trastornà el cap i els sentiments "d'uns quants milers de dones i que ha arribat a engendrar un tipus d'histerisme nou".

(3) EUCLIDE LEFEBVRE, *Le cinema corrupteur. L'Œuvre des Tracts*, Montréal (1919), p. 7.

(4) CATALUNYA SOCIAL, *Els catòlics i el cinema*, III, n. 452, 15 febrer 1930.

educatiu suís, que sembla una definició d'aquesta categoria d'obres:

"*El tigre sagrat*. — Novella-fulletó americà, quatre baralles, un tiroteig, una explosió homicida, una temptativa d'assassinat per submersió; interiors molt luxosos [per a l'exhibició de l'element femení indispensable]. Successió d'*escenes del Far West*, que consisteixen essencialment en curses desenfrenades a cavall, persecucions, lluites cos a cos en les quals cadascú cerca matar l'adversari; el dispar hi és natural; engeguen trets per un sí o per un no [per un tres i no res]. Estúpid" (5).

El tret de revòlver és el gest característic i familiar d'aquesta classe de pel·lícules. Les diferents companyies productores tenen cada una una secció de *pel·lícules de l'Oest*, com un article clàssic comercial. L'argument és el de menys. Una secció d'empleats d'oficina els redacta, com un treball qualsevol, prospecte, anunci... L'últim número d'una revista que es publica en espanyol a Hollywood (6) insereix unes pàgines que són al·legòriques. Una sèrie de fotografies de films amb personatges empunyant revòlvers, fins les dones i noies. Una xicota està parlant amb el seu promès, una browning a la mà. L'article il·lustrat amb tan *pacífiques* imatges, article ple de confessions eloqüentíssimes sobre la degradació social del cinematògraf, està titulat *La fiebre del dòlar* i l'explicació dels gravats comença: "La febre de les armes de foc, diem nosaltres, quan veiem aquesta quadrilla de bandits amb faldilles i pantalons, armats amb sengles pistoles." El fer-se la justícia cadascú amb la seva mà, aquesta és la lliçó que en resulta, i un mot la condensa: "*gun justice*", justícia a trets, justícia que té per vara el canó del revòlver.

Creieu que aquesta literatura, aquest gest, pot ésser l'aliment habitual del jovent dels centres catòlics? I si per equivocació, per excés de bona fe, hi ha entrat, no convé, per ventura, que en surti de seguida? La brutalitat no pot ésser la base de la diversió honesta, i és de difícil admetre-la per part de qui hagi de vigilar la formació de les joventuts. Diran que suprimida aquesta brutalitat s'aigualeix el cine, i segurament això és cert, i per això cal deixar el cine, si és una beguda que o embriaga per excitant o fastigueja per aigualida; perquè l'afer de les entitats catòliques és salvaguardar l'interès espiritual del jovent, i no pas salvaguardar l'interès dels editors i negociants de cine.

Es dirà que al teatre i la novella es troben amb freqüència el drama violent, les solucions sagnants. Tots hi estem d'acord, i per això ha estat norma dels educadors allunyar el jovent dels perills del teatre i de la novella, i per això apareix com una contradicció d'aquest criteri el presentar damunt la pantalla aquelles mateixes suggestions (o ben pitjors) de les quals es vol apartar els minyons en matèria de teatre i de lectures. Dic les mateixes suggestions i tinc de dir suggestions molt més accentuades, en quant tothom està d'acord en admetre l'eficàcia molt més activa de la visió cinematogràfica damunt les ànimes tendres. El cinematògraf és molt més audaç que el teatre i fa molta més impressió damunt el cor dels infants, diu el moralista catòlic italià Piero Pesce Manieri, i retreu un autor segons el qual el cinematògraf "*per raons tècniques*, és a dir, en raó de la necessitat d'obtenir sense paraules efectes frapants, ha de buscar els seus herois en la novella d'aventures o

en les cròniques (judicials) dels diaris; per consegüent el cinematògraf ha de posar en escena necessàriament personatges que són fora de la moral quotidiana" (7). Bé parla amb prou trista eloqüència la proporció de delinqüents infantils, víctimes que són de la suggestió cinematogràfica que ha fet parlar i plànyer tants educadors i sociòlegs. Bé seria llastimós que aquesta mateixa classe de pel·lícules que ha estat denunciada per la seva nefasta influència, fos ara divulgada i escampada per les entitats confessionals.

Jó crec que s'abusa un xic massa de la teoria del *mal menor*. És lícit acceptar de dos mals, el més petit, davant d'una necessitat urgent, quan els dos mals són vinguts de fora, i sempre com a solució extrema i excepcional, i no pas ordinària. La prudència i la justícia comanden que, de dos mals, s'han de fugir tots dos, perquè són mals, i el mal no s'ha de fer, produir ni propagar, i menys portar-lo a domicili i ficar-lo a casa nostra.

A més, una equivocació diríem específica desplaça els qui proporcionen i els qui admeten per entitats catòliques aquesta mena de films. Les pel·lícules del West no són fetes per a infants. Els editors no les produeixen per als infants sinó per al públic estragat de tot el món. Per això hi barregen les escenes de *flirt*, seducció, sensualitat, que després costen tant de treure, que s'entortolliquen amb la trama de les violències, i que d'una manera tan incompleta i amb tan mala fortuna es retallen.

"L'afany de lucre desmesurat — diu el sincer articulista de *Cinelandia*, en l'article *La febre del dòlar*, il·lustrat amb les escenes de la febre del revòlver — és ço que ha fet del cine una indústria materialitzada que especula amb la curiositat de les masses i lucre amb tots els elements sensacionals que la vida li depara." I en altre lloc blasma "la seva carència d'escrúpols, la seva repugnant metallització i la seva típica fisonomia industrial", imatge del món actual que "de tot fa diners i, cercant el bou d'or, en res no repara i res no respecta", seriosa sentència que planteja als catòlics una qüestió de dignitat al mateix temps de la qüestió moral. Que una mercaderia vil, baixa i degradada sigui admesa als nostres centres com a provisió ordinària de divertiments, suplint l'honest recreu de les divises, és una derrota cabdal de l'esperit. I si no hi ha capacitat de reacció, capacitat de superar catòlicament el problema del cine amb *elements catòlics*, és que s'ha perdut l'esma de lluitar i àdhuc la consciència i la fe en l'obligació que tenim d'eleva el poble.

Però hi ha un punt urgentíssim, i és el *primo, non nocere*: primer que tot, no fer mal. L'equivoca posició del *mal menor*, que pot devenir fàcilment sofística, plataforma excessivament còmoda, damunt la qual treuran ufana interessos gens purs, cal superar-la amb la divisa de la medicina clàssica que formula la virtut primera que han de tenir els remeis, *no fer mal*. Aquesta urgència demana a tots aquells que exerceixen supervisió damunt les entitats catòliques: presidents, consiliaris, posar atenció en l'efecte que al públic i al jovent produeixen les pel·lícules,

(5) MAURICE VEILLARD, *La question du cinématographe en Suisse. Le Mouvement Feministe*, Ginebra, 25 febrer 1921.

(6) *Cinelandia*, número de maig actual.

(7) *Les dangers sociaux du cinématographe* (1922) Lattes; Tori-Ginebra, 1922, pp. 14 a 17.

sigui quina sigui l'entitat subministradora. Hi ha un índex de desmoralització, que apareix quan els espectadors s'exciten, es descomposen, i amb els crits, gestos i actituds, llavors mateix o bé després assenyalen que un film els ha fet mal. Davant d'aquesta indigestió pràctica, cap autoritat no és bastant per a recomanar una pel·lícula. Per consideració que es tingui

als qui l'envien o l'han revisada, molt més cal atendre a la salut espiritual dels nois i joves que poden ésser-ne víctimes. Seria temerari, seria insensat, que per un mal entès respecte als revisors dels films, oblidéssim el respecte degut als nostres infants envers els quals tenim obligació primària d'educació i tutela.

R. RUCABADO

La reorganització del Sindicat Unic i els obrers catòlics... Què?

En el número de CATALUNYA SOCIAL corresponent al 3 del mes que som, hi havia uns comentaris a l'Assemblea que la C. N. T. — Sindicat Unic — celebrà en el teatre Victòria el 27 d'abril.

Els elements de la C. N. T. es ratifiquen amb el procedir que segueixen abans del cop d'Estat, d'un complet allunyament de tot ço que sigui moviment polític. La seva línia a seguir és, ara com abans: *l'acció directa*.

Com diu molt bé el comentarista, res no els ha dit l'experiència d'aquests últims anys, ni l'exemple dels partits treballistes i fins i tot comunistes d'arreu del món. Seguirian actuant extra-radi dels partits i essent per aquest motiu un constant element de pertorbació i eixorquia.

Qui ha anat seguint durant els anys de Dictadura la seva trajectòria, ha vist ben clar que aquestes organitzacions obreres extremes, no deixarien la seva tàctica primera. Aquesta tàctica respon fidelment a la concepció que els anarquistes tenen del món i de la vida. I no és cap secret per ningú, que el Sindicat és l'organisme creat pels anarco-sindicalistes, com el millor mitjà per expandir i posar en pràctica les seves teories. Per aquesta raó, pecarà d'ingenu el qui cregui que aquestes organitzacions puguin canviar mai de tàctica i de principis, quan aquesta tàctica i aquests principis són el principalíssim fi — i quasi ens atreviríem a dir l'únic — pel qual aquesta organització vingué a la palestra. A més, la xarxa de publicacions de tota mena que han sabut fundar i sostenir els anarquistes, és una garantia més de la puixança d'aquesta doctrina en el si dels sindicats.

Sigui'm permès dir de passada, que l'activitat periodística variada i complexa que porten a terme els anarco-sindicalistes és mereixedora per ella sola d'un article extensíssim, tant per la seva importància com pels estralls que realitza pels pobles i comarques, entre els nostres joves i donzelles, la novel·leta setmanal *La Novela Ideal* inspirada pel grup que edita la revista quinzenal, amb pretensions científiques: *La Revista Blanca*, i amb el fi exclusiu de propagar l'amor lliure, presentar el sindicat com a cèl·lula-base de la nova societat i esborrar la idea de Déu. Però això em servirà de tema per un altre article, comptant amb l'acolliment d'aquestes pàgines generoses.

Un cop organitzat definitivament el Sindicat Unic, i no és pas cosa d'un temps llarg, tornarà el seu afany de proselitisme i ens veurem altra volta amenaçats i coartada la nostra llibertat d'associació, si no compartim la ideologia d'aquesta organització i com a conseqüència ens neguem a entrar-hi? I encara que això no esdevingui: en quina situació d'inferioritat no quedem els obrers catòlics el dia que en un taller qualsevol es presentin els mil conflictes que ens afectin directament, si no estem inscrits en

una organització obrera que ens defensi i representi? I no crec pas que els periodistes de CATALUNYA SOCIAL ens donin com una solució l'ingrés en el "Sindicat Lliure!"

L'obrer catòlic, l'obrer que solament s'estima aquesta civilització nostra, que vol portar a la pràctica els principis del cristianisme social en el món del treball, es troba completament isolat i sense cap estímul ni orientació. D'haver-hi almenys en els nostres setmanaris, articles de divulgació i doctrina sindicals, altra seria la realitat. Tot i això, a Blanes anem a intentar la fundació d'un Sindicat que ens agrupi per professions. A més de la nostra voluntat ferma, també dependrà l'èxit de les orientacions i encoratjaments que se'ns donin.

Desenganyem-nos; les nostres solucions als problemes de l'hora present no tindran plena eficàcia pràctica fins que ens llancem de ple a la redempció i conquesta dels treballadors. Estem convençuts de l'eficàcia de les nostres solucions per aixecar l'obrer del nivell en que es troba, i no tenim valor per a començar. Siguem del tremp dels nostres germans d'altres terres. Que d'aquest moviment n'ha de venir bona part de la salvació.

Els redactors de CATALUNYA SOCIAL, poden, almenys, ja que no dirigir, guiar i encarrilar un fort moviment sindical cristià. Demostrar la vera necessitat d'agrupar els treballadors de la nostra ideologia, explicar la constitució, seccions i directives que deu seguir un sindicat i formar un quadre de conferenciants mitjanament aptes per poder-los encomanar conferències de divulgació sindical, seguint sempre un objectiu únic i concret que és l'única manera de fer feina pràctica. Són aquests, al nostre entendre, els tres objectius més importants a assolir.

BENET RIBAS

El nou Bisbe a Barcelona

La nostra diòcesi ha estat únicament uns dies òrfena. Encara ressonen a les nostres oïdes els aplaudiments amb què fou acomiadat el Dr. Miralles, i la Divina Providència que vetlla pel nostre poble ens ha donat un altre Pastor.

No cal dir que ha estat rebut amb molta joia i que la seva venerable figura ha desvetllat una gran simpatia. Tothom coneix les seves virtuts i la seva preclara intel·ligència.

El poble fidel es posa a l'entorn del nou Pastor, perquè ell sigui el seu guia.

No cal dir que CATALUNYA SOCIAL saluda respectuosament el nou Prelat, i li ofereix la seva adhesió més absoluta.

Del món del treball

La festa del treball

Conforme vàrem indicar, tots els governs del món prengueren grans precaucions per a fer impossible als elements revolucionaris que treballen a sou dels Soviets de Moscou, els seus projectes antisocials. N'hi havia de tot mal llinatge, començant pels disturbis locals i acabant per les vies ferroviàries, sabotejades algunes d'elles per tal de provocar descarrilaments amb les conseqüents catàstrofes.

Moltes víctimes han causat, però, els aldarulls comunistes, mes sols una mínima part de les que es proposaven.

Un dia o altre tindrà de donar-se la batalla decisiva contra aquests elements, però mentre se'ls permeti, a títol de liberalisme, propagar lliurement les seves pèssimes doctrines, serà inútil tota obra d'alliberament social.

La lògica no falla. Qui deixi sembrar cogula, cogula collirà, i qui permeti sembrar vents, arplegarà tempestats.

Una nota cal recollir: els socialistes no han trencat ni un plat, ni un got, la diada del primer de maig; però ja els fan trencar als seus fills, els comunistes...

Declaracions del Ministre del Treball

El Govern no labora per a la *Gaseta* sinó per a les Corts i només es dedica a encaminar els afers.

Es parla dels Comitès paritaris i en això hi ha una confusió entre les dificultats econòmiques d'aquests Comitès i la seva obra total. Aquestes dificultats econòmiques es resoldran mitjançant una Reial ordre de Finances que ha estat molt laboriosa de confeccionar perquè afecta les contribucions que s'imposen als patrons fins que l'Estat s'encarregui de les despeses de l'organització corporativa.

Fins ara, aquestes dificultats econòmiques s'han remeiats mitjançant anticipacions fetes per les Caixes d'Estalvis.

També es parla d'una paralització dels Comitès. Ben al contrari, els Comitès no estan paralitzats; segueixen la seva actuació segons la mateixa legislació que tenien, sense minva en les seves atribucions, i si les tenen seran estranyes al Govern.

Després declara el ministre: Al ministeri s'activa la tramitació i no hi ha cap recurs que estigui detingut per temor a la responsabilitat a què pugui donar lloc la seva solució, i a més s'espera que aviat es resolguin tots els afers que es troben pendents des que es féu càrrec de la cartera.

Ha insistit en què no existeix cap dificultat per al funcionament dels Comitès paritaris.

"Per cert que entre les protestes que s'han rebut —digué— per dificultats econòmiques, venien mesclats noms de persones que han treballat molt i que s'han distingit en la seva tasca, amb els d'altres que no han fet res, per les raons que fossin, tingueren paralitzats els Comitès.

La reorganització corporativa, ha dit que és un afer molt delicat; no solament d'estudi, sinó d'informació gairebé personal."

"Per això—afegí— he enviat informadors directes a alguns indrets, on més m'interessa conèixer notícies sobre l'actuació dels Comitès. Per exemple: a

Barcelona he enviat una comissió d'informació personal perquè s'assabenti de l'organització i funcionament dels Comitès paritaris allí. També a altres províncies que mereixen aquest estudi, puix el que es faci no ha d'ésser una obra de laboratori, sinó d'informació directa sobre el terreny, que és el que convé i s'està realitzant, i, mentre es faci la reorganització general dels Comitès, seguiran amb plenitud de les seves funcions i han de seguir prenent acords i aprovant bases, car res, no ha de paralitzar-los."

Notícies diverses

A França ha estat aprovat l'ample projecte d'Assurances Socials tan beneficiós a la classe treballadora.

— A Polònia prenen caràcter sagnant els conflictes provocats pels obrers sense feina.

— A Solosancho (Avila) tres cents arrendataris d'una finca del Marquès de Viana es convertiran en propietaris pel repartiment d'ella.

— Els Estats Units redueixen a 80.000 el nombre de 150.000 immigrants que admetran anyalment.

— S'ha reunit a París el Consell d'Administració de l'Oficina Internacional del Treball, de Ginebra, per empenyer les seves tasques, regnant optimisme.

— Es reuneix a Madrid l'Assemblea de la secció ferroviària de la Federació Internacional de Transports.

— J. H. Thomas, Lord del Segell Privat, d'Anglaterra, ha declarat en un banquet que li ha ofert la Cambra de Comerç de Glasgow que els plans de reorganització de les indústries angleses donaran com a conseqüència immediata, un augment del nombre d'obers en atur forçós.

— En el conflicte obrer d'Astúries, els patrons miners han acceptat les proposicions obreres, conjurant-se el conflicte.

— Del 15 d'abril de 1929 al 15 d'abril de 1930, els obrers parats han augmentat a Anglaterra en nombre de 506.765.

— El flamant partit laborista de l'Aunós ja té un centre d'acció, sense acció, a Barcelona.

— Als Estats Units comença a preocupar seriosament la manca de treball. Cada dia resten desenfeinats nous obrers.

— A Sabadell s'han registrat en pocs dies nombrosos conflictes obrers l'arranjament dels quals empengueren immediatament.

— El Ministre del Treball s'ha justificat degudament de la publicació de la R. O. d'execució de la nota corporativa.

— S'aguditzà al Canadà l'atur forçós.

— Segons noves de Germània pasen de 250.000 els pobres professionals, que viuen amb l'esquena dreta. Han constituït un Sindicat per ajudar-se quan no tinguin treball...

— La Federació de Patronats, Sindicats i Escoles Obreres de Catalunya ha celebrat, com de costum, a Montserrat, la VII Assemblea-Romiatge amb èxit ben falaguer. Hi acudiren més de 1.200 assembleistes.

— S'ha constituït a Anglaterra una poderosa Banca a l'objecte de protegir les indústries de tota mena i combatre l'atur forçós.

— A Mèxic els obrers sense feina van multipliant-se de dia en dia i assetgen el govern furiosament per tal que els doni treball. La situació es fa insuportable.

Panorama social-obrer

Fa pocs dies que la Confederació General del Treball va celebrar un míting al Teatre Nou, de Barcelona. La sala d'espectacles, els corredors, les sales d'espera eren plens a vessar. I restaren moltes persones al carrer sense haver pogut entrar al local.

Això, després de les persecucions de què ha estat objecte aquest organisme obrer (Sindicat Unic) i dels anys de clausura, ja significa alguna cosa. Significa que les seves forces segueixen intactes i que la seva història ve avalorada amb una persecució més, és a dir, amb un cert prestigi de martiri.

Tots ho suposàvem, això. Durant el Directori s'havia notat en diferents conflictes del treball (sobretot el de l'art tèxtil, de Sans) la influència de la forta organització, ço que feia suposar la seva existència, més o menys profunda.

Però restava una incògnita: la de la seva posició actual després de sis anys d'interrupció de vida externa. Es deia, a propòsit d'això, que la Confederació adoptaria ara una tàctica intervencionista; que no refusaria llocs als organismes oficials; que deixaria l'actuació apolítica en tota mena de problemes de caràcter general; és a dir, que canviaria de manera radical tota la seva orientació anterior per una orientació francament intervencionista i d'acord amb les orientacions de tots els partits obreristes europeus (comunistes incluiu).

Però no ha estat així. La Confederació, per boca dels seus davanters, s'ha mantingut en les seves posicions de sempre, és a dir, d'allunyament absolut i total de tot allò que sigui política (com si en res es pogués avui prescindir de l'Estat), d'abstenció d'intervenció en organismes oficials; i de tàctica merament professional en el sentit en què aquesta entitat ha entès sempre el professionalisme.

I per a fer més plàstica la seva actitud, ha començat per blasmar públicament dels Comitès Paritaris i de tota organització corporativa, establerta pel Directori, arribant a dir encara que aquesta organització servia únicament per a posar obstacles a les legítimes i veritables aspiracions obreres.

Res de nou, per tant, en aquest punt. El Sindicat Unic roman fidel a les seves teories sorelianes, ja retirades per velles i ineficaces arreu del món.

Què vol dir això? Incapacitat dels seus directors? Manca general de cultura en els seguidors? Orientació en benefici de tothom menys de la classe obrera? No ho volem ni podem escatir a hores d'ara. Esperem que l'arbre doni els seus fruits, que no creiem siguin gaire diferents dels que un dia portaren el desordre arreu de Catalunya i no feren avençar un pas els obrers en la seva ascensió.

Els Sindicats Lliures han celebrat el primer de maig atenent-se a la seva història dels últims anys. Aquests no solament són intervencionistes decidits, sinó que arriben a derivar gran part de la seva força de la pròpia intervenció en organismes de l'Estat.

Formen part de tot estament oficial en el qual

se'ls doni entrada i els seus contactes amb homes polítics a Catalunya són ben marcadament acusats. Creixeren i es feren forts durant el Directori i les seves mirades es dirigien millor a les orientacions del Ministeri de Governació que del Ministeri del Treball.

Quina sort els espera? Ara com ara segueixen mantenint les seves posicions, més aviat degut a la seva ocupació dels locals del "Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria" i a la seva intervenció quasi única i exclusiva en organismes paritaris que no degut a la força dins l'opinió obrera.

El dia en què el lliure joc dels organismes obrers sigui possible de manera absoluta, què li passarà al Sindicat Lliure? Mantindrà les seves forces d'ara? Cal dubtar-ho, certament.

Esperem, però, la normalització de les coses i amb ella de les forces socials obreres.

Darrerament, fa pocs dies, que en un altre teatre del Paral·lel es va celebrar un míting de la Unió de Treballadors, *vulguis* socialista.

Ja sabem que la seu del socialisme espanyol es troba a Madrid i al Nord d'Espanya. A Catalunya hi ha tingut el socialisme una migradíssima influència. Treiem algun agrupament de Reus, Sitges, etcètera, i quasi podem dir que el socialisme organitzat és mort arreu de la terra catalana.

La nostra idiosincràcia, el nostre individualisme, la nostra manera especial de veure les coses han allunyat d'aquí l'organització madrilenya d'una manera absoluta. Ideals i procediments han estat sempre diferents en les organitzacions del treball d'aquí i del restant de la Península.

Però ara, pendrà aquí el socialisme una volada que no tingué en altres temps? Ho dubtem molt; especialment després que el socialisme ha vingut a ésser l'organització obrera amanyagada pel Directori Militar i Civil, arribant inclús a ocupar càrrecs en el Consell d'Estat, de nomenament de Reial Ordre. I si això ha caigut malament inclús en molts sectors del socialisme, com haurà caigut a Catalunya?

Aquest és el panorama, amb els seus termes principals, de l'organització social-obrera a Catalunya en el post-Directorio. Com es veu, els termes no han canviat quasi gens i si alguna novetat s'hi pot obir no és altra que la d'una major preponderància dels Sindicats Lliures, per bé que no pot donar-se com a definitiva fins i tant no hagi estat contrastada amb la realitat.

Les dades del problema són les mateixes; és de tèmper que les conseqüències ho siguin així mateix. I el Directori que deia haver acabat amb les qüestions socials donant-les-hi un camí legal!

GASTON GERARD

El moment polític

Els polítics i els diaris es planyen que existeixi la possibilitat d'una nova dictadura i blasmen durament els homes que es posarien davant d'ella. Certament que és molt sensible que hom intenti governar al marge de les lleis i de la Constitució, però caldria preguntar als homes d'esquerra que criden i gesticulen iradament, quina és l'actitud que han adoptat per evitar que els ciutadans tornin altra vegada a sentir espetegar el fuet del dictador.

El general Berenguer s'ha compromès a restablir la normalitat jurídica i constitucional i, per tant, calia que els polítics no possessin obstacles a la seva actuació. ¿És que suposaven que el general Berenguer anava a permetre que l'anarquia s'ensenyoris del país? Restablir la normalitat política no vol dir que els ciutadans puguin fer impunement el que vulguin. Els homes d'esquerra s'han excedit una mica. Què té d'estrany que el Govern hagi prohibit les propagandes polítiques, si cada míting era un pretext per a promoure aldarulls i pertorbar l'ordre públic.

Si els polítics tinguessin seny, ningú no s'atreviria a proclamar una nova dictadura. Si volem que els homes que únicament saben governar lligant de peus i mans els ciutadans no tornin altra vegada a deixar en suspens les llibertats públiques, cal que els polítics no estimulin les campanyes anàrquiques. En els països on regna el desordre, és molt fàcil apoderar-se del poder esgrimint l'arma de la violència. No volem pas dir que hem de declarar-nos ministerials de l'actual govern. És completament lícit defensar doctrines polítiques contràries a les que defensen els homes que presideix el general Berenguer. El que no és lícit és escampar la llavor de l'anarquia i promoure desordres a la via pública. Cap govern del món, per avançat que sigui, pot tolerar que els ciutadans actuïn al marge de les lleis. ¿Creieu que si triomfés la República no serien també castigats els pertorbadors de l'ordre social?

¿Quina eficàcia política pot tenir l'actuació del senyor Unamuno? ¿És veritablement el popular catedràtic de Salamanca un valor polític? Llegiu detingudament les seves conferències i us convencereu que no sap on va. Els seus amics l'anomenen savi. Ho és veritablement? Savi, com tot hom sap, és l'home que posseeix la saviesa. ¿És ell l'únic catedràtic d'Espanya, que ha escrit obres interessants? ¿No trobaríem en les nostres Universitats catedràtics molt més intel·ligents que el senyor Unamuno? ¿Per què, doncs, té tanta popularitat? Si fos un home equilibrat que parlés tal com parlen els homes que tenen sentit comú, ningú no s'adonaria d'ell. Si els amics l'aplaudeixen és senzillament perquè és un home extravagant. Si vestiu correctament en passar pel carrer ningú no s'adonaria de vosaltres. En canvi la mainada anirà al vostre encalç si porteu unes vestidures llampanes. El senyor Unamuno no és un home normal, sinó un home llampanat. Hem tingut ocasió de llegir íntegrament la conferència que va donar a Madrid, i no hi hem trobat sinó una sèrie de divagacions i d'incoherències.

Ja fa alguns anys, el senyor Unamuno va tenir la gosadia d'escriure un article contra el Sagrat Cor de Jesús. Un petit infant de les nostres catequístiques hauria pogut refutar els atacs del catedràtic de Salamanca. Acusava els catòlics d'idòlatres perquè adorem el Cor de Jesús. Es preguntava per què no adoràvem també els peus i les mans de Jesús. Qualsevol home una mica il·lustrat sap perfectament que els catòlics no adorem la materialitat cor, sinó que el convertim en un símbol. El Cor sacratíssim de Jesús simbolitza l'amor. Aquestes coses les ignora el savi catedràtic senyor Unamuno.

Caldria que la nostra joventut no es deixés suggestionar pels polítics estridents que perden el temps provocant aldarulls. Pertorbant l'ordre no aconseguirem pas el triomf dels nostres ideals. Hem de fer obra constructiva. Els joves es deixen fàcilment enlluernar pels polítics que criden molt i no fan cap obra de valor positiu. L'home més ignorant pot parlar en un míting de caràcter radical. Destruir és una cosa molt fàcil i planera. Tots servim per a fer caure a cops de mall les obres sòlides que han construït els altres.

Si veritablement estimem la nostra terra, en compte de perdre el temps cridant, hem de formar-nos. Catalunya és terra d'autodidàctics. De vegades sorgeix un home genial, però darrera seu no té ningú que el pugui substituir. Per això les nostres obres són efímeres i personals. Aquests dies ha estat aclamat el mestre Millet, i tot hom ha reconegut que ell és l'ànima de l'Orfeó que dirigeix. ¿Podríeu dir-me qui és capaç de substituir-lo? El mestre Casals ha dirigit els darrers concerts assegut perquè es troba un poc malalt. Veient-lo dirigir em preguntava: Avui tenim una orquestra que sona meravellósament; si desapareix el mestre Casals qui pot ocupar el seu lloc? Naturalment que el geni neix i d'homes com En Millet i En Casals no en neixen cada dia; però si la nostra gent estigués ben formada es podria continuar l'obra educadora dels homes genials. Un home discret, però ben format, pot ésser molt més útil a la societat que un home de gran talent que no hagi rebut cap mena de formació. Els alemanys tenen homes que excel·leixen en totes les activitats i en totes les branques del saber humà. ¿És que Alemanya és un poble que té homes d'un talent excepcional? No; si triomfa és perquè té homes ben formats. El secret de l'èxit és la disciplina. Tard o d'hora els homes disciplinats triomfen. Els llatins portem massa llum a dintre. Veiem les coses tan clarament que no tenim necessitat d'estudiar-les. La intuïció dissimula la nostra ignorància. Quan no sabem una cosa l'enderroquem. Això és molt, però hem d'aspirar a molt més.

Ara que ha passat la torrentada i han caigut retuts els homes que endogalaven el nostre esperit, aprofitem el temps per a fer obra constructiva. Deixem de banda els crits i les estridències estèrils, i preparem-nos per a prestar bons serveis al nostre país. Moltes coses estan encara per fer. Si voleu arribar a terme us heu d'orientar.

Els caminants abans d'empendre una llarga caminada procuren esbrinar on és el camí més dreturer que els conduirà allà on el desig els porta. Fem nosaltres el mateix. Per damunt de tot defensem la nostra espiritualitat. Si la nostra fe és viva i ens mantenim addictes a Déu, la nostra vida estarà ben orientada. Davant els ulls de la joventut brillen mirallets enlluernadors. Cal que sigui forta perquè l'enlluernament no exerceixi damunt d'ella

cap atracció. Tenim nosaltres uns principis immutables i no tenim necessitat que ningú ens fressi el camí que hem de seguir. Sabem on som i sabem també on anem. En aquest moments cal que la joventut catòlica es posi a l'aguait, perquè l'enemic sotja en les tenebres. No supeditem les coses passatgeres a les eternes. Primer és Déu que els homes.

J. CIVERA I SORMANI

La llengua valenciana

I

Després de tantes provatures sense resultat fetes pels catalans per tal de sumar els escriptors valencians al moviment cultural en llengua vernacle, que tanta ufana ha pres a Catalunya i ha donat ja fruits saborosos en tots els sectors literaris i en totes les disciplines científiques, és un consol i una esperança que d'un temps ençà vénen de València veus espontànies d'acostament i de col·laboració. Darrerament és la *Societat Castellonense de Cultura*, que ha parlat, publicant en la seva "Biblioteca de contemporanis" l'opuscle de Lluís Revest i Corzo *La llengua valenciana*, que és tota una definició de posicions i un programa d'actuació. Qui conegui el que representa dintre del moviment cultural valencià el Centre de Castelló de la Plana, que compta deu anys de treball constant, assenyat i progressiu, i que amb el seu *Boletín* i les seves publicacions s'ha conquistat una personalitat ben definida en el món de la filologia nacional i estrangera, podrà dir que, amb la publicació d'aquest llibret-programa, València ha fet el pas més gran cap a la concòrdia, la qual es pot esperar ja amb fonament que serà un fet, si Catalunya respon amb la comprensió que València justament demana.

El llibret del senyor Revest, que reflexa l'esperit del Centre Castellonenc de Cultura, proclama el *no separatisme* de València respecte de Catalunya, però demana en retorn el *no assimilisme* de Catalunya respecte de València, en el magne problema de la unificació del llenguatge literari.

Interessa a tots els catalans conèixer els conceptes fonamentals del llibret *La llengua valenciana*, per tal de fer ambient aquí favorable a l'aproximació que s'inicia de part dels valencians; i convindria que el llegissin i consideressin amb deteniment tots quants poden actuar d'alguna manera en l'endegament definitiu de la depuració i fixació de la llengua catalana.

* * *

El senyor Revest dedica el primer apartat del llibre al valor que cal donar a la denominació *Llengua valenciana*. Reconeix amb tots els lingüistes que el valencià, amb el balear, alguerès, rossellonès i català forma una unitat lingüística i accepta la tesi, encara discutida, de l'entroncament d'aquesta amb el provençal, i afegeix:

"Tenim, doncs, que universalment són compresos los parlars valencians dins lo *bell catalanesc*, com En Muntaner haguera dit, dins la gran unitat de la llen-

gua catalana. I molt justament, putix no sols traent arguments del capdal científic arribem a la mateixa conclusió, comparant textos escrits en los bons segles de la llengua no sols de literats professionals, sinó de gent sens cap preocupació literària, poques diferències trobaríem dels uns als altres, més que procedixquen de regions diferents. Huí mateix no hi hauria gran tret de parlar a parlar i podríem comprovar en glossaris adscrits a vulgarisacions modernes de textos clàssics fetes a Catalunya la presència de veus que allà són insòlites o inusitades, mentres viuen i són ben compreses en terra valenciana."

Però si el valencià, balear, català, rossellonès i alguerès, entren per igual a formar la unitat lingüística levantina, amb quin nom la designarem, que no feixi la susceptibilitat de cap de les regions que comprèn? En els centres tècnics nacionals i estrangers és anomenada *llengua catalana*. Això no ha molestat ni els balears, ni els rossellonesos, ni els ciutadans d'Alguer, però sí els valencians, que de cap manera volen pensar per que la seva llengua sigui anomenada *llengua catalana*. Heus ací la història que en fa el senyor Revest, el qual reconeix que tot no passa d'un punt d'amor propi dels valencians:

"La denominació *llengua valenciana* o *valencià* viu *exclusivament* per tota la extensió de les terres on se parla eixa llengua dins lo nostre Reine, los fills del qual, llevat de molt poques excepcions, bé que s'admirarien si'ls digueren que parlen català. Més: un ús quasi general dels escriptors clàssics de València consagra expressions equivalents, tals com "vulgar valencià", "estil de valenciana prosa"; fins lo frare català Eiximenis resent la opinió general de la terra on tant de temps era vixcut, en algun lloc de son *Regiment de la cosa pública*.

Los hòmens de la renaixensa, ben convençuts d'eixe fet de la unitat de la llengua, i volent d'altra banda fugir una denominació qui feria llur amor pròpia, s'acolliren de bon grat al camp neutral que'ls oferia lo terme antic més en circulació al segle XIV per En Ramon Vidal de Besalú, emprat ací des del segle XVI i mantingut fins als nostres dies per molts doctes escriptors qui han parlat de *llemosí* i de *llengua llemosina*. Estos noms poden ja donar-se per abandonats, inclús d'aquells qui modernament los han fet circular; havent sens dubte influït en la seua desaparició autoritat tan considerable com la de Menéndez Pelayo qui sempre rebutjà acrement "el vulgar error que entrañava la palabra llemosina."

Creem que la llengua valenciana és, i no res més, la dels catalans qui la portaren quan a la Conquesta; per esta raó és que'ls filòlegs anomenant-la del poble qui primer la parlà la coneixen universalment per *catalana*. L'illustre P. Lluís Fullana pareix sostindre la opinió de l'autoc-tonisme del valencià naixcut

entre'ls cristians qui vixqueren ací sots la dominació musulmana. Això, apart la manca de documents comprovants de la hipòtesi de l'eminent filòleg valencià, mo destrueix lo fet de la unitat de la llengua ni justifica denominacions independents: fora dubte és que la llengua naixqué i creixqué espontània a Barcelona i Vic, per eixemple, i no fou importada de l'un a l'altre lloc, i no justifica eixe fet que parlem d'una *llengua barcelonesa* front a una *llengua vigatana*. Sempre quedarà en peu que eixa *llengua* una fon primer coneguda per obra dels llavis i de les plomes catalanes i que allà on no arribà la força dels motius que ací portaren les coses per altres carreres, és molt natural que fóra coneguda de primer i seguixca essent coneguda encara com a *llengua catalana*.

La denominació *llengua valenciana*, emprada per nosaltres, no pot ésser filla, sinó d'un sentiment d'amor pròpia molt natural i llegítima en aquells temps que era polenta i gloriosa la personalitat de la Ciutat i Reine de València com a membre cabdal de la Confederació catalana-aragonesa, personalitat qui atany son màxim esplendor i creiximent als dies lluminosos del Magnànim. Eixa amor pròpia se feu més intensa i fins morbosa en los segles d'abatiment polític i econòmic de la Confederació per les rivalitats

naixcudes entre'ls pobles mediterranis d'Espanya, a la manera que dins les famílies de paratge empobrides i decaigudes se fa més intransigent i acre la vanitat cavalleresca i més violentes les qüestions de punt d'honor. Mes siga qualsevulla la causa d'açò, prout diem al dir que l'amor pròpia va per mig; que és tant com opinar que la solució millor per a les qüestions de nom és deixar-les conforme estàn i cadascú done a son parlar l'apellatiu més falaguer per a els seus sentiments, sempre a condició de reconèixer sens vacil·lacions la unitat indisoluble de la llengua de València, Balears i Catalunya."

Això és tenir seny i sinceritat a la vegada. Deixem també nosaltres que els valencians parlin en *llengua valenciana*, si així els plau anomenar la llengua única, quan ells la enraonen i escriuen. I si és una atenció, ben passable en el títol d'una obra, que Mn. Antoni M.ª Alcover hagi fet de son *Diccionari de la llengua catalana* un *Diccionari català-valencià-balear*, no fóra raonable tampoc que, per donar gust a l'amor propi dels valencians, sempre que parléssim de la nostra llengua en el sentit d'una unitat lingüística vivent a Catalunya, València i Balears, l'haguéssim d'anomenar la *llengua catalana-valenciana-balear*.

C. S.

Els joves i la política

Ho hem dit i repetit en altres llocs i ara volem insistir-hi. En les lluites polítiques futures no podrem inhibir-nos. Tothom reconeix que l'intervencionisme dels joves ha de menar les multituds pels millors camins. I bé: els joves no podrem pas ésser capdavanters, car la nostra ineptitud, produïda per tants anys de suspensió de les nostres activitats polítiques, no ens autoritza cap mena de govern, ans més aviat ens exigeix un seguiment i una obediència formal que pugui, amb els anys i la pràctica i l'estudi necessari, capacitar-nos per quan la nostra responsabilitat sigui més greu.

Però aquesta obediència cega repugnarà, naturalment, a molts joves. Es que els partits polítics actuals —gosem a dir, tots els partits polítics— porten, al costat dels mèrits contrets, un ròssec de desprestigi, produït per llur actuació en èpoques anteriors a la Dictadura, quan no de bracet amb la mateixa Dictadura, la responsabilitat i el pes del qual, nosaltres, els joves, no volem de cap manera suportar. I aquest ròssec, contràriament al que molts podrien mal entendre, no el considerem pas una tara deshonorable que pesi fortament contra els homes representatius d'aquelles organitzacions, sinó com una naturalíssima conseqüència d'una actuació qualsevol. Parlem d'organitzacions d'homes, portades i dirigides per homes, i com a cosa d'homes, plenes de defectes que s'han accentuat amb algun fracàs, amb alguna intransigència i àdhuc amb algun problemàtic triomf.

I els que ens hem trobat, per sorpresa, davant del món polític sense, tal vegada, ni una lleugera noció de la política, hem de sumar-nos als homes d'altre temps? No hi haurà més remei. No hi haurà més remei, perquè tots sols no ens podrem valer, quan aquells homes no renunciïn a llur representació i a tot el prestigi i a tots els desprestigis que els volten.

Els homes d'abans de la Dictadura són essencialment necessaris. Però l'eficàcia dels seus procediments, i, encara millor, de la seva experiència, del seu prestigi, la trobaran solament, o principalment, quan prenguin tots els bons procediments, deixin tots els menyspreables i utilitzin els procediments nous que calguin. Llavors, els joves ens hi sumarem sense recança.

Però amb això, ben pocs s'hi avindran. I a les ciutats no serà difícil, per als joves, trobar algun organisme nou, completament nou; i si aquests organismes de formació novella satisfan totes les seves necessitats, cal pensar amb la seva hegemonia. No en dubtem pas, encara que algú ens faci retret d'una punta d'orgull. Perquè encara que siguem entre els joves, no podem pas deixar de reconèixer que la millor força es troba entre la joventut.

I pensar que és, precisament, a les ciutats petites on hi ha hagut més claudicacions i més renunciaments a l'ideal propi, durant la passada Dictadura! No trobeu que és preferible que aquell partit polític, els homes representatius del qual s'han fet servidors i seguidors del Directori, si desaparegué fa sis anys, ara no torni a reaparèixer? Quina millor ocasió que la present, després d'uns anys de no actuar, per crear una cosa tota nova, sobretot si la passada història no és prou brillant ni amb prou prestigi? Pensin, els homes polítics que es troben en aquest cas, la greu responsabilitat que contreuen en voler-nos unir, els joves, a les seves actuacions i a les seves responsabilitats passades que de cap de les maneres nosaltres no hauríem volgut contreure. El seu esforç és necessari, i, sobretot, és necessària la seva experiència. L'esforç dels joves és igualment necessari. Imagineu, però, la diferència en l'eficàcia d'aquest esforç si pot aprofitar-se netíssim, amb tota la seva força, o si ha de lligar-se a una actuació que, pel poble, pot dur un cercle de desprestigi.

FRANCESC PUIG I LLENSA

Temes literaris

En bona part de la joventut hodierna de la nostra terra trobo una plena desorientació literària. I tanmateix no vull dir amb això que ella no tingui una coneixença exacta i equànime del que cal per tal de dur un bon bagatge literari, ans el contrari, trobo que el bagatge literari alludit és d'allò més quantiós, més dens i més ben estructurat. Allò, però, que a manta trobo en la nostra joventut literària, és una plena desorientació dins la literatura pairal preterita.

Tinc amics, que avui dia estan al corrent del que passa, literàriament, arreu del món. En tots ells copsareu l'última novetat literària i us donaran, per bé que generalment d'una faisó superficial, un judici sobre l'última novella escrita a França o a Alemanya. Són joves que no deixen res per veure, res per gustar, que els plau tothora poder exhibir-se com a homes que no deixen passar cap moment, cap segon, sense que l'última publicació estrangera no sigui caiguda en llurs mans i ben tost devorada. Joves com aquests, ací a Barcelona no sé pas els que comptariem, i fora la capital, a tot estirar, crec que en podríem comptar altres tants.

Però aquesta pruija de voler aparèixer com a coneixedor massa rigorós, massa al dia, massa madur i massa, també, orientador i pregonador dels mercats literaris estrangers, tinc por que no esdevingui en molts una malaltia, una contínua evolució d'un camp literari devés l'altre — classicisme i avantguardisme, per exemple — i que això no els deixi i lleure no els doni per tal de madurar com cal tota la revisió literària de les valors modernes en el camp de les lletres. Aquest, per una banda, un mal i, per altra, un de pitjor, un que encara fa més por i que m'ha obligat a escriure les presents ratlles i d'altres que, ajudant Déu, de tant en tant aniré escrivint.

Hom sent una passió, una mania a voler guaitar així que es pot, devés l'estranger. Són molts els joves que el català no el coneixen pas d'una faisó passable i l'escriuen ben justet i ja s'entesten a guaitar al mercat literari — per tal de poder llegir en la llengua original — de ço que s'escriu a França, Anglaterra, Itàlia, posem per cas. I d'això se n'esdevé un mal que si de bell antuvi no ho sembla, d'aquí uns quants anys esguardarem la veritat que involucra una malura semblant. Car hom llegeix autors francesos, anglesos, italians, etc., i quants n'hi ha que hagin estudiat, aprofundit com cal damunt dels nostres millors autors medievals? Quants d'aquests joves que amb ambició, amb frenesí s'abismen en les lletres mundials han fet estudis seriosos damunt les obres de Bernat Metge, Ausies March, Ramon Llull, Francesc Eximeniç, Angel Turmeda, Roig i Martorell, Roig de Corella i alguns altres que foren els més grans dels nostres escriptors antics? Quants n'hi ha que hagin passat alguns mesos damunt l'obra cabdal d'En Llull i Eximeniç, els nostres dos polígrafs màxims dels temps medievals? I quants que hagin llegit i aprofundit en els cants d'amor i de mort del famós March, el gran poeta valencià? Molts joves recordaran a bastament aquests autors, coneixeran alguns fragments llurs, en tindran una lleu notícia i fins i tot en les converses de penya manta vegada els nomenaran, però quants ho faran amb un seny i un judici

crític, amb un coneixement de tot l'obratge d'un Bernat Metge, d'un Ramon Llull o d'un polígraf com Francesc Eximeniç?

I valdria la pena que el nostre jovent literari, avui en plena formació, esperançador del demà, pensés a no deixar de visurar, apamar i sospesar la valor literària d'aquests meravellosos escriptors nostres abans no es llencés a les grans literatures estrangeres. Veritat que llavors fent comparança amb la valor que tenen els prototipus i representants més pulquerrims de Castella, França, Itàlia i altres literatures, s'adonaran que els nostres queden ben rerassagats. En la literatura catalana medieval, aquella que havem convingut així com així d'apellar comunament de clàssica — quant el mot just és de preclàssica — no hi ha figures capitostes que en la força de la creació i en la força del pensament puguin ésser comparades amb els genis que es produïren en literatures veïnes. Però almenys hi ha allò de conèixer les valors més grans que havem tingut, allò que és nostre i que forma part de la nostra ànima pairal i que mai no s'esborrarà i no desapareixerà del mercat de les nostres lletres ancestrals. I encara hi ha un exemple més gran, més viu, més colpidor i més abassegador: el llenguatge. Avui que tant es parla de filologia, de depurar el nostre català, completament fins l'hora present influenciat com hostal on tota paraula tenia entrada, on voleu trobar autors per defensar-nos i dar-nos una envergadura nova, una envergadura idiomàtica que no tingueren pas els escriptors del dinovè segle? Llegim en la prosa d'En Metge, d'En Llull i Eximeniç, de les més depurades, com la d'En Roig, i alguns altres — deixant de banda la d'aquells en els quals ja es nota la influència literària del castellà, com Fenollet — i esteu segurs que allí és on copsareu més net, més serè l'alt gest, l'alta forma, la sintaxi tal com cal que sigui de la llengua vernacle. En aquests quants escriptors dessús esmentats trobarem — a grans trets — ben viva la gramàtica, la sintaxi que, d'uns anys ençà i gràcies a una bella iniciativa, hom cura de seguir.

* * *

Vet ací unes breus ratlles que se m'han suggerit, de passada, tot pensant en la joventut literària catalana i que tant li plau de conèixer els llibres, els autors de l'estranger i sembla que no té gaire cura en aquests que són el marxapeu de tota la nostra cultura literària pairal.

JOSEP MIQUEL I MACAYA

ACABA DE SORTIR

EL DÓ DE DÉU

Articles i escrits diversos de

JOAN LLIMONA

amb un pròleg per R. RUCABADO

Vol. de 296 pàgines; preu, 4 pessetes

Demaneu-lo a l'**Editorial Políglota**
o al **Foment de Pietat**

TEMES DE LA SEMANA

Podríem dir-ne la "Setmana estudiantil", d'aquesta última. Les bullangues polítiques de què han estat teatre les Universitats espanyoles, han remogut tots els camps polítics per tal com els sorollosos fets repercutien fortament en tots els pits, obrint en uns la canella de l'esperança i en altres tancant amb pany i clau el cambró de la tranquil·litat.

Aquells espetecs sonaven a alleluies de resurrecció en aquells que encara somien que la renovació d'Espanya vindrà pels avalotats camins dinoucentistes, i a tocs d'atenció bèl·lics en infinitat de gent pussil·lamine que al primer tret que senten fan testament i barren les portes de casa llur.

Tot, emperò, ha ben acabat suaument, pacíficament. Pluja d'abril!

Per una altra part, sembla de cert, que venia el perill d'una nova revolta. Segons testimonis autoritzats, hem estat seriosament amenaçats d'una segona edició de la Dictadura. I com, segons testimoni de Cervantes, "nunca segundas partes fueron buenas", molt menys, afegim nosaltres, quan les primeres "fueron malas"; imaginem-nos a hores d'ara on hauríem fet cap empesos a cops de sabre pels barrancs del despotisme dictatorial.

Afortunadament, el general Berenguer, que sap bé de què se les heu, dona l'assegurança que no hi haurà segones parts. Si ha pres les naturals precaucions perquè els estèrils i incívics aldarulls no es repetixin, també n'ha pres, i de més formals, perquè els aficionats a les "quarterades" no puguin repetir-les. Respirem!

Encara van sortint a llum agrupacions polítiques redemptoristes. La del "partit de l'Aunós" és la més reeixida d'aquestes últimes. Està muntada sobre les desferres dels Comitès Paritaris i de la faràndula corporativa, i no té més programa que el del laborisme anglès acondicionat a Espanya.

Comença per no fer professió ni de monarquisme ni de republicanisme. Es veu que l'exemple d'En Melquíades Alvarez va formant escola. Com a còmode, per a veure venir, no n'hi ha de millor. Però, ¿què diran els companys de Dictadura, del senyor Aunós, que els deixi tan frescament després de sis anys de tan íntima companyonia?

El que diria En Cambó quan l'Aunós el deixà en sec en passar-se al camp d'En Primo. (Si no és que l'hi obligaren.)

Altra agrupació ha nascut, més humilment, en ple ruralisme polític, a Alcañiz-Híjar, i amb un programa molt més senzill: "Contra el caciquisme i a favor dels interessos del Baix Aragó."

Es coneix que els seus senzills fundadors es volen sangrar amb salut. En el seu Manifest parlen del "Regionalismo sano" i del "Monarquismo forzoso".

L'Alba ha emprès una enèrgica campanya albista. Res més natural. Ara bé: no basta moure's. Cal parlar molt clar i rectificar en el que cal, més clar encara.

Quins elements no rectifiquen, ni gens ni mica, són certs elements de dreta del Centre, que s'han petrificat en els programes dretistes del passat segle, com si el temps transcorregués en va.

Els sembla, pel que es veu, que donant crits de visca el Papa i visca el Rei, ja en tenen prou, i si bé és cert que el primer visca és tot un programa, realment comprensiu, magnífic, no així el visca segon, buit de contingut per a molta gent, a hores d'ara.

I aquestes, repetim-ho, són hores de parlar clar i català.

En alguns sectors de l'esquerra ja comencen a parlar-hi, encara que amagant bon xic l'asperitat del seu programa; però d'altres, no. Els fa por que el poble es doni compte del que vol dir Llibertat de cultes, Escola neutra, Escola única, Política laica, etc., etc.

La Conferència de Londres, de tan pregon sentit pacifista, no ha servit sinó per agreujar el perill ianqui (que tant preocupa, i amb raó, a aquest gran pacifista que és Briand), i posar en més forta tensió les prou delicades relacions franco-italianes.

Els armaments navals han pres una nova volada.

Els Estats Units volen esmerçar mil milions més de dòlars en la construcció de nous vaixells de guerra.

Les altres potències navals van seguint el seu exemple, exceptuant Espanya.

Mussolini acaba de pronunciar a la plaça major de Liorna, davant de més de cent mil ànimes enardides per la seva suggestionadora presència, un discurs de tons bel·licosíssims, reptant tot el món, com si fóssim en vigílies d'una nova hecatombe.

França, veritable objectiu d'aquesta súbita envestida, s'ho ha pres filosòficament, però sense adormir-se...

Per uns moments, aquesta terrible escomesa... verbalística del Duce contra França, va fer témer per l'èxit del Congrés Eucarístic Internacional de Cartago, però el tacte i la fermesa del Legat Pontifici, i l'esperit profundament i principalment religiós de tota l'alta clerecia que assistí al Congrés, evità fins la més lleu diferència. I el meravellós Congrés de Cartago va acabar meravellosament també, amb una processó de seixanta mil fidels, presidida apoteòsicament per deu cardenals que feien una cort augusta al Representant del Papa, envoltat, demés, per innombrables Arquebisbes, Bisbes i Ordres religioses de tota mena. Cada Congrés Eucarístic és un evidentíssim prodigi de l'Eucaristia.

La nova Conferència (59) de Ginebra, s'obre sota mals auspicis. Demés del que abans dèiem, la Societat de Nacions es troba davant l'immens problema, insoluble, dels obrers sense feina; davant l'estat present de l'Índia britànica; davant les grans batalles que es lliuren a la Xina entre els bàndols que es disputen el poder; davant la guerra econòmica, formidable, que els Estats Units inicien contra Europa; davant la nova embranzida de Briand a favor dels Estats Units d'Europa, que ve a ésser una declaració de guerra econòmica contra els EE. U. d'Amèrica...

Sí que té feina, i de molt mal fer, la S. N.!

Per aquest motiu ha tret del programa d'aquesta Conferència els temes embrancadors.

Però... i els altres?

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Noticiari

Espanya

En l'Assemblea de professors d'Institut celebrada a Madrid, es va votar pel Batxillerat únic i la separació de la funció docent de l'examinadora. També es va declarar que als Instituts ha d'etendre's a la formació integral i moral dels alumnes.

— El Nunci de la S. S. ha estat objecte d'obsequis extraordinaris amb motiu del tercer centenari del Palau de la Nunciatura i el novè any de sa vinguda a Espanya.

— Sota la direcció del reverend P. Sarabia, rector dels Pares Redemptoristes, s'ha constituït a Barcelona la Lliga Social de Crist Rei per a la formació d'apologues catòlics.

— A Madrid s'ha celebrat per iniciativa dels Sallésians un míting anticomunista al qual han assistit moltíssims obrers.

— A Sevilla ha tingut lloc un important Congrés Pedagògic que presidí el Cardenal Ilundain.

— La Societat d'Higiene de Madrid prossegueix la seva campanya contra les actuals modes femenines, que tants de mals comporten.

— A Bilbao s'ha inaugurat una Casa de Família per la Caixa d'Estalvis Municipal que proporcionarà hostatge de confiança bo i barat a les noies i senyores que el necessitin.

Estranger

L'Oficina Internacional de Periodistes Catòlics organitza el primer Congrés General de la Premsa Catòlica, que tindrà lloc a Brusselles del 31 d'agost al 4 de setembre vinents. El presidirà el Cardenal von Roey.

— Segons el cens dels Estats Units, hi han allí ara més de vint milions de catòlics, quatre Cardenals, dotze Arquebisbes, cent dos Bisbes, 25.925 sacerdots, 12.413 parròquies, 5.753 esglésies, 135 Seminaris, 7.225 escoles, etc.

— En diversos punts d'Alemanya s'han prohibit

els ballots d'origen salvatge, com el jazz-band i altres per l'estil.

— Ha dimitit per falta de salut la presidència política del partit Cristià-Social d'Àustria el gran estadista catòlic, Monsenyor Seipel, a qui deu la salvació la nova Àustria.

— Els boigs fan bitlles. El soviets de Leningrad ha prohibit els balls moderns i clausurat les acadèmies on s'ensenyaven. No per indecents, segurament, sinó per salvatges. També ha prohibit la seva música.

— A Londres el preu mitjà de la vida representat pels números índexs ha baixat de 161 a 157.

— Els francesos fan constar amb sentiment que els ocells emigren de París per la seva pestilent atmosfera i e lsoroll eixordador dels carrers.

— Les estadístiques registren noves baixes en la natalitat francesa, que tenen alarmats els elements dirigents de França.

— Un diari americà de molta circulació, *Excelsior*, anuncia que ha determinat desterrar, poc a poc, les informacions de crims i suïcidis per tal d'anar aclarint l'espessa atmosfera asfixiant que fa tant de mal arreu, suggestionant els pobres d'esperit i provocant-los el mal.

— El capítol de la indústria del cine de Hollywood prepara la redacció d'un Codi d'Ètica per sanear aquesta empastifada indústria. La primera víctima qui serà?...

USEU LA CAMISA "IMPERIAL"

(PATENTADA)

La més recomanable per la seva elegància i la de més duració amb els seus reforços i punys d'ús doble

LA CASA MILLOR ASSORTIDA
VENDES A L'ENGRÓS I DETALL

Fabricants:

SOLE MAGRIÑÀ I C.^{IA}
GRAVINA, 12 (entre Pelai i Tallers)
Telèfon 13449 - BARCELONA

CLÍNICA DE BEBÈS

Operacions sense dolor.-Joguineria.-Sempre novetats

Tapineria, 6 (Abans Bisbe, 3) BARCELONA

SERVICE STATION

PRIMERA ESTACIÓ AMERICANA A ESPANYA

JOSEP MANZANARES

La casa més important en gasolina, petroli, neumàtics, cambres, olis, grasses, accessoris, eines, ferreteria i tot quant pertany a l'automòbil.

VENDA A L'ENGRÓS I DETALL

GARATGE TALLERS:

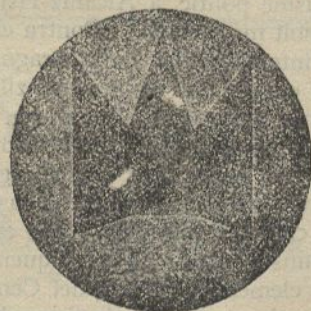
Carrers Sepúlveda, 148-150
Villarreal, 35
I Floridablanca, 121
Telèfon 31510

CASA CENTRAL:

Carrer Aragó, 272
Passatge de Gràcia, 45
Telèfon 11550
MAGATZEMS:
Consell de Cent, 421

SUCURSAL:

Eaplugues de Llobregat:
Carrer Laureano Miró, 89
Encreuament de les carreteres de Madrid i Cornellà

BARCELONA

PLAÇA DEL PI, 3 (enfront l'Església)

SABÓ EL SANITARIO TENROJ guareix i evita totes les malalties de la pell

MATERIAL FOTOGRAFIC VÍDUA D'ENRIC RIBA

Ronda Universitat, 37 / Telèton 18651
(junt a la Rbla. Catalunya)

Existències constantment renovades de
plaques, pel·lícules, papers, etc., etc.

Aparells de les millors marques :: Grans
laboratoris per a treballs d'aficionats

LLIURAMENT RAPID

Companyia Trasatlàntica VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

RAPID } Espanya-Nova York
DIRECTE } 9 expedicions a l'any
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
16 expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
12 expedicions a l'any
LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York
16 expedicions a l'any
» Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
11 expedicions a l'any
» Mediterrani a Fernando Pó
12 expedicions a l'any
» a Filipines
3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radio-
telefonía. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia
en els principals ports d'Espanya. A Barcelona
oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.

Acadèmia

Fundada en 1879

Avinguda Portal de l'Angel, 38

Telèfons 18953-75303 - - Apartat 782

Comerç : Idiomes : Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat

Per a Cavallers, Senyores, Joves i Senyoretes

COTS**L'APARELL MÉS PERFECTE DE
RADIOTELEFONIA**

de fabricació nordamericana, reuneix les característiques tècniques de la ràdio moderna en quatre models de llarg alcanç, modulació excel·lent, maneig únic, circuit blindat directe a la corrent amb garantia absoluta de bon funcionament i a preus raonables.

RADIO LOT

Passeig de Sant Joan, 17 - Tel. 51366

BARCELONA**BANC DE CATALUNYA**

Capital: 50.000.000 de pessetes

Valors - Cupons - Banca - Canvi - Girs

Rambla dels Estudis, 10 - BARCELONA - Apartat 568

Telegrams i telefonemes: Cataloniabank

Sucursals i Agències. — Madrid: Avinguda Comte Penàlver, 19. — Barcelona (Sans, Sant Andreu, Gràcia, Rambla del Centre i Plaça d'Espanya), Girona, Lleida, Tarragona, Arbúcies, Arenys de Mar, Badalona, Banyoles, Blanes, Calella, Hospitalet, Eivissa, Igualada, Llagostera, Masnou, Mataró, Palafrugell, Palamós, Plort-Bou, Santa Coloma de Farnés, Torroella de Montgrí, Valls, Vendrell, Olot i Molins de Rei.

Viatges Catalònia**SABÓ EL SANITARIO TENROJ guareix i evita totes les malalties de la pell****Màquines d'escriure "TORPEDO"**

Oficina i Portable, indispensables per a escriure en català

Passeig de Gràcia, 42

Telèfon 15345

BARCELONA

ATENES A. G. — Provença, 157, Barcelona

FRANQUEO
CONCERTADOCATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA